

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា

Committee for Free and Fair Elections in Cambodia

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

ថ្ងៃអង្គារ ២រោច ខែចេត្រ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស ២៥៦៤
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន ស្តីពី

ការសង្កេតរដ្ឋសភា និងតំណាងរាស្ត្រ ឆ្នាំទី២ នីតិកាលទី៦

ជាឆ្នាំបន្តនូវនីតិកាលទី៦ របស់ខ្លួនដោយមិនមានអាសនៈនៃគណបក្សផ្សេងៗ រដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានដំណើរការទៅដោយរលូន ទាំងសកម្មភាពការចុះមូលដ្ឋានរបស់តំណាងរាស្ត្រ ដំណើរការរបស់គណៈកម្មការជំនាញ សកម្មភាពសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់រដ្ឋសភា និងការអនុម័តច្បាប់។

ឆ្នាំទី២ នៃនីតិកាលទី៦នេះ ខុមហ្វ្រែល សង្កេតឃើញថា មានអ្នកតំណាងរាស្ត្រកើនជាងឆ្នាំមុនក្នុងការឡើង បញ្ចេញមតិ និងនាទីនៃការឡើងបញ្ចេញមតិក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គក៏កើនឡើងផងដែរ។ ចំណែកការចុះមូលដ្ឋាន ហាក់ មិនសូវជុសជុលដូចឆ្នាំទី១ទេ ទោះបីចំនួនតំណាងរាស្ត្រកើនក្នុងការចុះបេសកកម្មក៏ដោយ តែចំនួនលើកនៃការចុះ បេសកកម្មបានថយចុះ នេះបើធៀបជាមួយឆ្នាំទី១ នៃអាណត្តិជាមួយគ្នា(តំណាងរាស្ត្រម្នាក់ជាមធ្យមចុះបាន ១៩លើក ក្នុង ឆ្នាំទី១ និង ៩លើក ក្នុងឆ្នាំទី២)។ ការកើនចំនួនតំណាងរាស្ត្រចុះ និងថយចុះចំនួនបេសកកម្មទៅមូលដ្ឋាននេះ អាចនិយាយ បានថា មកពីតំណាងរាស្ត្រគិតគូរសុខុមាលភាពលើរដ្ឋ ទាក់ទងនឹងស្ថានភាពនៃការរីករាលដាលការឆ្លងជំងឺកូវីដ១៩ ។ សម័យប្រជុំរបស់រដ្ឋសភាក្នុងឆ្នាំទី២ នេះ មានរបៀបវារៈកើនឡើងជាងឆ្នាំទី១ តែចំនួនកិច្ចប្រជុំបានថយចុះ។ ការប្រជុំ របស់រដ្ឋសភា ខុមហ្វ្រែលបានសង្កេតឃើញថា ភាគច្រើននៃការឡើងបញ្ចេញមតិរបស់អ្នកតំណាងរាស្ត្រគឺ ការកោត សរសើរលើច្បាប់ ការសរសើរដល់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានផ្តួចផ្តើមឱ្យមានច្បាប់ ជាជាងការជជែកពីបញ្ហាខ្វះខាតនៃច្បាប់ ឬលើកបញ្ហាដែលបានកើតមានចំពោះច្បាប់ដែលបានអនុវត្តកន្លងមក។

គណៈកម្មការជំនាញទាំង១០របស់រដ្ឋសភា ក្នុងឆ្នាំទី២ ខុមហ្វ្រែលមើលឃើញថា មិនសូវសកម្មដូចឆ្នាំទី១ទេ ហើយក៏មិនមានការកោះហៅសមាជិករដ្ឋាភិបាលណាមួយមកសាកសួរ ឬឆ្លើយបំភ្លឺពីបញ្ហាកើតមានពីការអនុវត្តច្បាប់ ឬ ផលប៉ះពាល់ដែលកើតមានចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែរ នេះបើធៀបជាមួយឆ្នាំទី១ នៃអាណត្តិជាមួយគ្នា។

ជារួម នៅក្នុងឆ្នាំទី២ នៃនីតិកាលទី៦នេះ ខុមហ្វ្រែលបានសង្កេតឃើញថា ប្រសិទ្ធភាពសភាឯកបក្សនៅតែមិនមាន ការវិវឌ្ឍឱ្យប្រសើរជាងឆ្នាំទី១ ឬអាណត្តិកន្លងមកឡើយ ព្រោះខុមហ្វ្រែលនៅតែមិនឃើញមានការចេញលិខិតអន្តរាគមន៍ របស់តំណាងរាស្ត្រ មិនឃើញមានអ្នកតំណាងរាស្ត្រនិយាយពីភាពអសកម្មក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានានាជូនប្រជាពលរដ្ឋ

Vision: A democratic society where democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefit to people.

ទីស្នាក់ការកណ្តាល ៖ ផ្ទះលេខ ១៣៨ ផ្លូវ ១២២ សង្កាត់ ទឹកល្អក់ ១ ខណ្ឌ ទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Central Office : #138, Street. 122, Teuk Laak I, Tuol Kork, Phnom Penh, CAMBODIA.

P.O. Box 1145, Phone : (855) 23 884 150 Fax: (855) 23 885 745 E-mail : comfrel@online.com.kh Website: www.comfrel.org

សកម្មភាពសួរដេញដោលលើការអនុវត្តច្បាប់ ការជំរុញវិវត្តន៍សេចក្តីស្នើ ឬសេចក្តីព្រាងច្បាប់នៅក្នុងសម័យប្រជុំ រដ្ឋសភា រួមទាំងការបង្កើតច្បាប់ដោយភាពចម្រូងចម្រាសផងដែរ។

ដំណើរការសម័យប្រជុំនៃរដ្ឋសភា៖ រដ្ឋសភាបានចាប់ផ្តើមសម័យប្រជុំដំបូងរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៩ ក្រោម ការដឹកនាំផ្ទាល់របស់សម្តេច ហេង សំរិន ប្រធានរដ្ឋសភាជាតិ។ ក្នុងឆ្នាំទី២នេះ រដ្ឋសភាបានបើកសម័យប្រជុំពេញអង្គបាន ចំនួន ៩ដង ដោយសម្រេចបាននូវរបៀបវារៈចំនួន៣៩របៀបវារៈ។ ក្នុងសម័យប្រជុំរបស់រដ្ឋសភា ខុមហ្វ្រែល សង្កេតឃើញ មានតំណាងរាស្ត្រចំនួន ១៤រូប បានឡើងបញ្ចេញមតិបានចំនួន ៣៨ដង គិតជាចំណាត់ថ្នាក់មានចំនួន ២៤១នាទី បើគិតពី ចំនួនអ្នកតំណាងរាស្ត្រ និងរយៈពេល គឺច្រើនជាង បើប្រៀបធៀបជាមួយឆ្នាំទី១ នៃអាណត្តិជាមួយគ្នានេះ។

ភាពចម្រូងចម្រាសនៃច្បាប់៖ បើទោះជាមានភាពរលូនក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នានារបស់តំណាងរាស្ត្រក្នុងអង្គប្រជុំរដ្ឋសភា ក៏ដោយ តែមានច្បាប់ពីរដែលមិនទាន់បានសិក្សាពីធាតុចូលឱ្យស៊ីជម្រៅជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធនៅឡើយ តែរដ្ឋសភាបាន អនុវត្តចេញយ៉ាងប្រញាប់ និងដាក់ឱ្យអនុវត្ត រួមមាន៖

1. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើសន្ធិសញ្ញា បំពេញបន្ថែមលើសន្ធិសញ្ញាកំណត់ព្រំដែន រដ្ឋឆ្នាំ១៩៨៥ និងសន្ធិសញ្ញាបំពេញបន្ថែមឆ្នាំ២០០៥ រវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងសាធារណរដ្ឋ សង្គមនិយមវៀតណាម។
2. ការអនុម័តលើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិស្ថិតក្នុងភាពអាសន្ន

ការចុះមូលដ្ឋានរបស់តំណាងរាស្ត្រ៖ ក្នុងឆ្នាំទី២ នៃនីតិកាលទី៦នេះ ក្នុងចំណោមតំណាងរាស្ត្រ ១២៥រូប មានតែអ្នកតំណាង រាស្ត្រ ១០៤រូបប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសកម្មភាពចុះមូលដ្ឋាន។ សកម្មភាពចុះមូលដ្ឋាននេះ គឺបានចំនួន ៨៩៩លើក ដែលចំនួន នេះ គិតជាមធ្យមអ្នកតំណាងរាស្ត្រ១រូប ចុះបេសកកម្មបាន ០៩លើក។

ក្នុងចំណោមបេសកកម្មចំនួន ៨៩៩លើក មាន ៨៤.៤ភាគរយ គឺជាការចុះសួរសុខទុក្ខ និងសំណេះសំណាល និង សម្តែងការកោតសរសើរចំពោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ ទោះជាយ៉ាងណា ខុមហ្វ្រែល បានសង្កេតឃើញមានការចុះអន្តរាគមន៍ និងចូលរួមវេទិកាផងដែរ។

តំណាងរាស្ត្រមិនមែនត្រឹមតែជាតំណាងប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមណ្ឌលរបស់ខ្លួននោះទេ គឺជាតំណាងប្រជាពលរដ្ឋ ទូទាំងប្រទេស។ តាមការសង្កេត តំណាងរាស្ត្របានចុះគ្រប់ ២៥រាជធានី/ខេត្ត ក្នុងនោះមាន ២១៨លើក ជាបេសកកម្មនៅ ក្រៅមណ្ឌល និង ៦៨១លើកជាបេសកកម្មនៅក្នុងមណ្ឌល។

គណៈកម្មការជំនាញនៃរដ្ឋសភា៖ តាមការសង្កេតរបស់ខុមហ្វ្រែល ឃើញថា ការចុះបេសកកម្មទៅមូលដ្ឋានរបស់គណៈកម្មការ ជំនាញសរុបបានចំនួន ៥៥ដង។ ក្នុងចំណោមគណៈកម្មការជំនាញទាំង១០ របស់រដ្ឋសភា មានតែគណៈកម្មការជំនាញ ចំនួន ៨ប៉ុណ្ណោះ ដែលបានចុះទៅមូលដ្ឋាន ហើយគណៈកម្មការជំនាញដែលមិនបានចុះមូលដ្ឋានគឺ គណៈកម្មការទី៤ និង ទី៥។ ក្នុងចំណោមគណៈកម្មការដែលបានធ្វើបេសកកម្មទៅមូលដ្ឋាន មានតែ២គណៈកម្មការប៉ុណ្ណោះ ដែលមាន បេសកកម្មលើសពី១០(ដប់)ដង គឺគណៈកម្មការជំនាញទី៣ និង គណៈកម្មការទី៨។

